

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

Plan

Erik Lundh, 0278-252 26

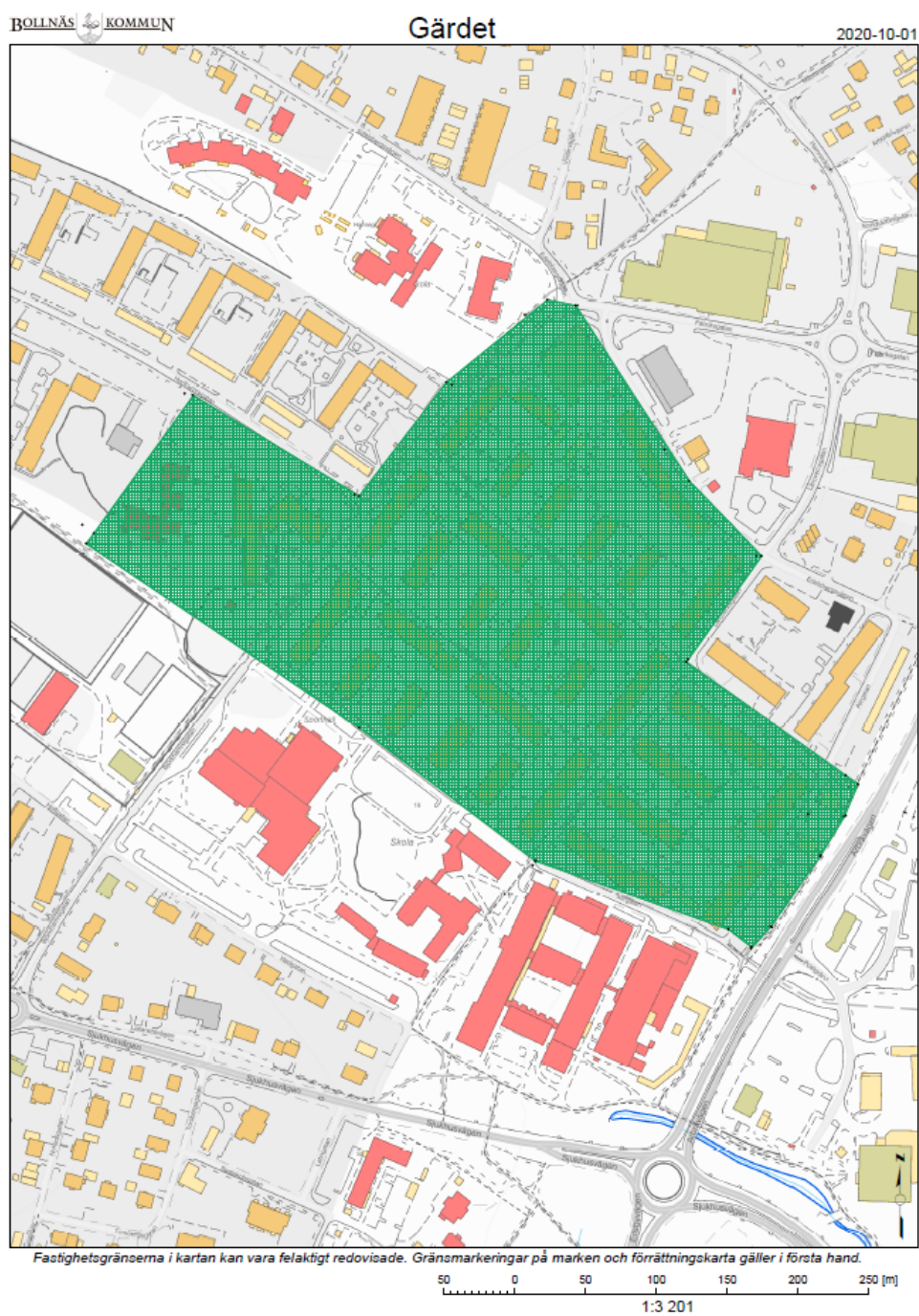
Samh.bygg@bollnas.se

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Planprogram för Gärdet

Dokumenttyp Undersökning	Diarienummer 2020-00083
Skede Samråd	Datum 2020-09-30

Översiktsbild med markerat planområde

Innehållsförteckning

Undersökningens syfte	4
Samlad bedömning	4
Planprogrammets syfte	4
Planområdet.....	5
Motiverat ställningstagande	6
Följande frågor kommer att behandlas vidare i detaljplanen	6
Checklista gällande barnkonventionen.....	7
Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan	9
Naturvård.....	9
Friluftsliv och rekreation	9
Kulturmiljö	10
Landskapsbild.....	10
Människors hälsa.....	11
Mark	13
Luft	13
Vatten	13
Miljömål	14
Ekosystemtjänster.....	15

Undersökningens syfte

Enligt Plan- och bygglagen 4 kap 34§ och Miljöbalken 6 kap 5§ ska alla planprogram föregås av en undersökning om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En utredning är det underlag som analyserar och avgör om planförslaget kan antas påverka miljön på sådant sätt att en miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas.

Samlad bedömning

Det är Bollnäs kommuns bedömning att ett framtagande av planprogrammet inte kommer att innebära en betydande miljöpåverkan. Ingen strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning kommer därför att upprättas. Ifall länsstyrelsen anser att en miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas vill kommunen samråda om omfattning och detaljeringsgrad.

Planprogrammets syfte

Planprogrammet kommer att bygga på en vision framtagen av Bollnäs bostäder ”Gärdet mitt i staden”. Bollnäs bostäder planerar en upprustning av området samt att riva ett antal äldre hus och ersätta dessa med ett antal nya flerfamiljshus. Visionen omfattar även en omfattande renovering och upprustning av utemiljöerna i området.

Kommunstyrelsen i Bollnäs kommun beslutade 2020-04-02 att ett planprogram tas fram innan de nya detaljplanerna påbörjas. Planprogrammet kommer sannolikt att resultera i att fyra till fem nya detaljplaner behöver tas fram för området.

Syftet med planprogrammet är:

- Föra en tidig dialog med berörda aktörer, boende och intressenter inom Gärdet och dess närområde
- Klarlägga förutsättningarna för bostadsområdet Gärdet och dess närområde
- Ge förslag och riktlinjer för framtida detaljplaner och övriga investeringar av bostadsområdet Gärdet och dess närområde avseende gatustruktur, trafikflöden, möjligheterna till ny bebyggelse samt hur området ska länkas samman med centrum, Solrosen, Brånan och SJ-området.
- Belysa konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna utifrån perspektiven; klimatanpassning, bostadsförsörjning, barnkonventionen, grönstruktur, segregation, trygghet, tillgänglighet och jämställdhet.

Planprogrammet kommer att tas fram enligt plan- och bygglagen (2010:900) 5 kap 10 och 11§.

Planområdet

Planprogramsområdet är lokaliserat väster om Bollnäs centrum, området. Den nuvarande markanvändningen består till största delen av flerbostadshus med omkringliggande garage och grönområde mellan huskropparna samt hårdgjorda ytor bestående av vägar och parkeringar. Inom planprogramsområdet finns också ett före detta äldreboende (Hamrelund) som i nuläget byggs om till trygghetsboende. Inom planprogramsområdet norr om Hamrelund finns en nyligen antagen (2018) detaljplan som medger bostäder, vårdboende, förskola med centrumverksamhet i bottenvåningen.

Området avgränsas i öster mot riksväg 83 och stambanan. Via en planskild GC-tunnel finns direkt tillgång till Resecentrum och Bollnäs centrum. Väster om planområdet finns rekreationsområdet Hoberget och Solrosens IP med en konstgräs fotbollsplan, skatepark beachvolleybollplaner och en ishockeyrink. I söder Bollnäs sporthall och simhall, Torsbergsgymnasiet och yrkeshögskola. I norr angränsar området till en mindre centrumbildning med matvarubutik, bensinmackar, familjecentrum och övrig service.

- **Fördjupad översiktsplan för Bollnäs stad (antagen 2020)**
Enligt mark- och vattenanvändningskartan anges följande inom planprogramsområdet och dess omedelbara närhet
  - a. *Gröna stråk - De gröna stråken är de viktigaste sammanhängande områdena för grön infrastruktur. Stråken är av vikt för den biologiska mångfalden och rekreation. Vid planering ska hänsyn tas till stråken och de ska under FÖP:ens genomförande tid utvecklas och tydliggöras för att öka tillgängligheten och möjligheterna till olika ekosystemtjänster.*
  - b. *Tätortsbebyggelse, i huvudsak oförändrad markanvändning - Befintlig mark för bostäder och mindre service. Viss förtätning och komplettering av områdena kan ske där så bedöms lämpligt.*
  - c. *Centrum, i huvudsak oförändrad markanvändning - Befintlig mark för centrumändamål, handel och bostäder. Viss förtätning och komplettering av områdena kan ske där så bedöms lämpligt.*
  - d. *Offentliga verksamheter och lokaler - Befintliga verksamhetsområden för offentlig verksamhet, lokaler och samlingsplatser. Viss förtätning, ändrad användning och komplettering av områdena kan ske där så bedöms lämpligt.*
- **Gällande detaljplaner**
  - a. *Planprogramsområdet omfattas totalt av nio detaljplaner. Sju av dessa omfattas i sin helhet av användningsbestämmelsen bostadsändamål med en stor del prickad mark utanför angivna huskroppar. En detaljplan omfattas av område handelsändamål och en detaljplan omfattas av allmänt ändamål. I övrigt finns mindre delar natur-/parkmark och lokalgator samt en nyligen antagen detaljplan som medger bostäder, vårdboende, förskola med centrumverksamhet i bottenvåningen med en max-höjd på 26 meter.*
- **Tomtindelning/fastighetsplan**

- a. Vissa av fastigheterna inom planprogramsområdet omfattas av tomtindelingsplaner.

Motiverat ställningstagande

Utifrån den sammanställning som gjorts i checklistan bedömer Bollnäs kommun att planförslaget inte förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Utifrån checklistan gällande barnkonventionen bedömer Bollnäs kommun att planprogramsförslagets konsekvenser kan förväntas påverka barn och ungdomar och frågorna bedöms kunna hanteras inom ramen för planprogrammet.

Följande frågor kommer att behandlas vidare i planprogrammet:

I planprogramsarbetet bedöms följande frågor hanteras:

- Dagvatten, ytvatten samt översvänningsrisk
- Landskapsbilds-/stadsbildspåverkan
- Risker (buller, vibrationer, farligt gods och ljus)
- Otrygga miljöer
- Barnkonventionen

Frågorna kommer hanteras översiktligt i planprogrammet. Planprogrammet kan sedermera ange viljeinriktningar inför de kommande detaljplanerna utifrån de frågorna som har uppstått med anledning av undersökningen för betydande miljöpåverkan.

Medverkande tjänstemän

Undersökningen har tagits fram av:

Erik Lundh, planarkitekt

Sofie Zetterlund, kommunekolog

Checklista gällande barnkonventionen

Medför planen att barns eller ungdomars intressen berörs eller att miljöer där de vistas påverkas på något väsentligt sätt?	Ja-Planen syfte innebär att stora förändringar både i ute- och inommiljöerna.
Medför planen en negativ påverkan på barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter?	Ja – då bostäder föreslås rivas och ersättas med nya samt att utemiljöerna kommer att förändras kan det innebära en negativ påverkan på barn och ungdomar.
Medför planen en negativ påverkan på barns och ungdomars rätt till en god hälsa?	Ja - då bostäder föreslås rivas och utemiljöerna kommer att förändras kan det innebära en negativ påverkan på barn och ungdomar.
Påverkas barn av planen i sådan utsträckning att särskild dialog krävs?	Ja – eventuellt kan särskilda dialoginsatser krävas i samband med planprogrammet eller kommande detaljplaner.

Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan

Bedöms planen påverka:		Kommentar
Naturvård		
Riksintresse naturvård 3 kap. 6 § MB.	Nej	
Natura 2000 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252)	Nej	
Naturreservat 7 kap. 4 § MB (SFS 1998:1252)	Nej	
Naturminne 7 kap. 10 § MB (SFS 1998:1252)	Nej	
Biotopskyddsområde 7 kap. 11 § MB	Nej	
Generellt biotopskydd 7 kap. 11 § MB (förteckning i SFS 1998:1252 bilaga 1)	Ja	Alléer finns längs Björkhamregatan (ungbjörk), Gärdesgatan samt Edelbergsvägen.
Strandskyddsområde 7 kap. 13-18 §§ MB	Nej	I närområdet finns Ljusnan som har ett strandskydd på 100 meter och Myrbäcken som är belägen cirka 150 meter från den yttre planprogramsgränsen.
Naturvårdsarter bilaga 1 fågeldirektivet habitatdirektivets bilaga 2 4-9 §§ Artskyddsförordningen ArtDatabanken signalarter för skog	Nej	
Annan värdefull natur	Nej	
Friluftsliv och rekreation		
Riksintresse friluftsliv 3 kap. 6 § MB Riksintresse turism och rörligt friluftsliv 4 kap 2 § MB	Ja	Området omfattas av Riksintresse turism och rörligt friluftsliv 4 kap 2 § 2 MB. Riksintresset bedöms inte ha någon relevans inom planområdet.
Rekreationsområde, led, skolskog etc	Ja	Enligt den fördjupade översiktsplanen för Bollnäs stad så finns i nära anslutning till planprogramsområdet Hoberget som är utpekad som rekreationsområde, Solrosens IP samt badhuset och idrottshallen. Igenom

Bedöms planen påverka:		Kommentar
		området finns även ett utpekade grönstråk som länkar ihop Stora och Lilla Bolleberget med Hoberget och Långnäs.
Övriga friluftsentressen	Nej	
Kulturmiljö		
Riksintresse kulturmiljö 3 kap 6§ MB	Nej	
Värdefull kulturmiljö. 2 kap. 6§ PBL	Nej	Inom området finns inga utpekade kulturmiljöer och byggnader enligt Riksantikvarieämbetet.
Skydd i gällande detaljplan	Nej	
Byggnadsminne/Kyrkomiljö 3 kap KML (SFS 2013:558) 4 kap KML	Nej	
Fornlämning/Skog o Hist 2 kap KML	Nej	
Värdefulla byggnader/skyddsföreskrifter 8 kap. 13§, 8 kap. 17§ PBL	Nej	
Särskilt värdefull enl 2 kap. 6§ PBL (Sista stycket). Krav på skydd av kulturvärden som uppnår PBL 8 kap. 13§)	Nej	
Landskapsbild		
Landskaps-/stadsbild	Ja	De flesta husen inom området är byggda i mitten av 1950-talet. Ett flertal hus föreslås rivas och ska enligt beslutsunderlaget ersättas med fyra stycken åtta våningshus. Husen inom planområdet är i nuläget ca 3–4 våningar. De nya husen kommer att innebära en förändring av den nuvarande stadsbilden då våningsantalet är betydligt högre och placeringen av huskropparna föreslås placeras annorlunda mot dagens placering.
In- och utblickar	Ja	Intilliggande bostäder kommer att påverkas av den tilltänkta placeringen av byggnaderna. Både när det gäller siktlinjer, husens placeringar och utemiljöernas utformning. Siktlinjer bedöms inte påverkas negativt då de nuvarande huskropparna är relativt låga.

Bedöms planen påverka:		Kommentar
		Husens placering och utemiljöernas utformning kommer därför att bli avgörande för hur intilliggande bebyggelse kommer att påverkas.
Historiska samband	Ja	<p>De flesta av huskropparna är byggda mellan 1945 och cirka 1965. Husen är några av de äldsta hyreshusen i Bollnäs. Hela området är således ett bra urval för mitten av 1900-talets byggnadskultur. I den fördjupade översiktsplanen anges att; Vid utveckling, förtätning och förändring av de bostadsområden som växer fram från mitten av 1940-talet och framåt bör man även ta ett helhetsgrepp och göra ett representativt urval t.ex. på Gärdet och Hedhamre.</p> <p>Eventuellt urval och skydd bör utföras i samband med kommande detaljplaner. Viljeinriktning bör anges i planprogram.</p>

Finns det risk för:		Kommentar
Människors hälsa		
Buller SFS (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, SFS (2004:675) om omgivningsbuller	Ja	<p>I Bollnäs kommun finns för närvarande ingen bullerkartläggning. I öster angränsas planområdet av riksväg 50/83 och norra stambanan som är bullerutsatt. Vid Solrosens IPs väster om planområdet förekommer både spontanidrott och organiserade träningar/matcher. Detta kan ge upphov till bullerstörningar. Inom ramen för planprogrammets syfte kommer frågorna att belysas.</p> <p>Eventuell bullerutredning kommer att utföras i samband eventuellt kommande detaljplaner.</p>
Vibrationer	Ja	<p>I öster på ett avstånd av cirka 100 meter finns norra stambanan. Inom ramen för planprogrammets syfte kommer frågan om vibrationsproblem att belysas.</p> <p>Eventuell vibrationsutredning kommer att utföras i samband med eventuellt kommande detaljplaner.</p>
Risk (farligt gods, miljöfarlig verksamhet)	Ja	Riksväg 50/83 och norra stambanan är primärled som transportled för farligt gods

Finns det risk för:		Kommentar
2 kap 5 § samt 4 kap 12 § PBL och 2 kap 6 § MB samt Lag 2003:778 om skydd mot olyckor, Seveso-lagen (1999:381)		<p>och ligger i direkt anslutning till planprogramsområdet och cirka 50 meter från närmsta flerbostadshus. Inga miljöfarliga verksamheter finns i närområdet till planprogramsområdet.</p> <p>I den fördjupade översiktsplanen anges att en riskutredning ska göras om byggnader uppförs inom 150 meter från vägar och järnvägar. Frågan om risk kommer att belysas inom ramen för planprogrammets syfte.</p> <p>En riskutredning kommer att utföras i samband med eventuellt kommande detaljplaner.</p>
Ljus 2 kap. 9§ PBL	Ja	Vid Solrosens IPs finns belysning som skulle kunna uppfattas som störande. Eventuell utredning avseende ljus kommer att utföras i samband eventuellt kommande detaljplaner.
Strålning (radon, kraftledning)	Ja	<p>En del av bostadsbeståndet inom planprogramsområdet har radonproblem. Vilket är en anledning till att fastighetsägaren riva vissa av huskropparna och ersätta dessa med nya flerfamiljshus. Det finns inga kraftledningar i eller i nära anslutning till planprogramsområdet.</p> <p>Radon: ÖP 2015 anger att kommunen ska säkerställa att ny bebyggelse är radonsäker vid bygglovsprövning.</p> <p>Magnetiska fält: Enligt ÖP 2015 ska inte nya bostäder tillåtas i områden som riskerar överstiga 0,4 µT.</p>
Djurhållning/allergi PBL, MB	Nej	
Otrygga miljöer	Ja	<p>Planprogramsområdet är ett av de områden som upplevs som mest otryggt i Bollnäs stad. Enligt underlaget som planprogrammet ska byggas på är en del av syftet med de föreslagna åtgärderna att öppna upp och rusta utemiljöerna som kan upplevas som otrygga.</p> <p>Ett av planprogrammets syften är att belysa konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna från bland annat ett trygghets-, tillgänglighets- och jämställdhetsperspektiv.</p>

Finns det risk för:		Kommentar
Lukt 2 kap. 9§ PBL	Nej	
Mark		
Ras, skred, erosion 2 kap. 5§ PBL	Nej	Inom planprogramsområdet finns inga sådana indikationer på dåliga markförhållanden som kan orsaka ras, skred eller erosion. Enligt SGUs översiktliga jordartskartering består hela området av lera/silt.
Förorenade områden 26 kap. 9§ MB, 10 kap. MB	Nej	
Luft		
Föroreningar luft EU direktiv 2008/50/EG, 2004/107/EG, 5 kap MB	Nej	
Miljökvalitetsnormer/miljö-mål Miljökvalitetsnormer för utomhusluft (SFS 2010:477), 2 kap. 10 § PBL, 5 kap MB	Ja	Risken finns att planområdet som omfattas av planprogrammet inte klara de nya målen för luftkvalité. Frågan kommer att belysas i planprogrammet. I samband med eventuell detaljplaneläggning bör således en utredning för miljömålen för luftkvalité utredas.
Vatten		
Verksamhetsområde	Ja	Området ingår i kommunalt VA-verksamhetsområde.
Grundvatten 3 kap. 8§ MB	Nej	I kommunen finns inget riksintresse för vattenförsörjning.
Ytvatten	Nej	Bedöms inte påverkas negativt av planprogrammets intentioner
Dagvatten	Ja	I nuläget består dagvattenhanteringen av traditionella dagvattenlösningar med dagvattenbrunnar. Viss infiltration kan ske på nuvarande trädgårds-/gräsytor. Öppna dagvattenlösningar kommer att belysas i planprogrammet och kommande detaljplaner med utgångspunkt i kommunens dagvattenstrategi och dess riktlinjer.
Översvämning 2 kap. 5§ PBL, NFS 2009:1	Ja	Området riskera inte att översvämmas från Ljusnan. Enligt utförd skyfallskartering för Bollnäs stad finns det inom planprogramsområdet flera områden som riskerar att översvämmas vid skyfall.

Finns det risk för:		Kommentar
		Ett av planprogrammets syften är att belysa konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna från utifrån bland annat ett klimatanpassningsperspektiv.
Skyddsområde vattentäkt 7 kap 21 § MB, föreskrifter för vattenskyddsområden.	Nej	
Föroreningar vatten/dagvatten	Ja	Öppna dagvattenlösningar för rening av eventuellt förorenat dagvatten kommer att belysas i planprogrammet och kommande detaljplaner med utgångspunkt i kommunens dagvattenstrategi och dess riktlinjer.
Miljökvalitetsnormer Miljökvalitetsnormer SFS 2004:660, 2 kap 10§ PBL SFS 2010:1341; HVMFS 2012:18	Nej	

Miljömål	Kommentar
Frisk luft	Börbeaktas
Grundvatten av god kvalitet	Ingen eller begränsad påverkan
Levande sjöar och vattendrag	Ingen eller begränsad påverkan
Myllrande våtmarker	Ej relevant
Hav i balans samt levande kust och skärgård	Ej relevant
Ingen övergödning	Ej relevant
Bara naturlig försurning	Ingen eller begränsad påverkan
Levande skogar	Ej relevant
Ett rikt odlingslandskap	Ej relevant
God bebyggd miljö	Bedöms kunna uppfyllas
Gifrfri miljö	Ingen eller begränsad påverkan
Säker strålmiljö	Bedöms kunna uppfyllas
Skyddande ozonskikt	Ingen eller begränsad påverkan

Miljömål	Kommentar
Begränsad klimatpåverkan	Bedöms kunna uppfyllas
Ett rikt växt och djurliv	Ingen eller begränsad påverkan

Ekosystemtjänster	Kommentar
Ekosystemtjänster/ funktion	En övergripande utredning av ekosystemtjänster kommer att utföras i och med planprogrammet. Under kommande utveckling av detaljplaner inom planprogrammets område kommer ESTER (Boverkets verktyg för kartläggning av ekosystemtjänster) att användas med syfte att få en nulägesbild samt att kunna utveckla och optimera nya ekosystemtjänster.